

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5221/2018
06.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића, др Илије Зиндовића, Бранислава Босиљковића и Зоране Делибашић, чланова већа, у правној ствари тужила АА, ББ, ВВ и мал. ГГ, које заступа законски заступник отац ДД, свих из с. ..., ..., чији је заједнички пуномоћник Драган Симоновић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, ВП 1097 Ниш, коју заступа Војно правобранилаштво, Одељење у Нишу, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5444/2017 од 06.06.2018. године, у седници одржаној 06.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужила АА, ВВ и мал. ГГ, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5444/2017 од 06.06.2018. године.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиле ББ, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5444/2017 од 06.06.2018. године, као изузетно дозвољеној

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиле ББ изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5444/2017 од 06.06.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 7305/16 од 04.07.2017. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужилама на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због нарочито тешког инвалидитета најближег сродника насталих због прогресије болести 2016. године исплати и то: тужили АА, као мајци, на име душевних болова због нарочито тешког инвалидитета сина 300.000,00 динара, тужили ББ, као супрузи, на име душевних болова због нарочито тешког инвалидитета супруга 250.000,00 динара и тужилама мал. ВВ и мал. ГГ, на име душевних болова због нарочито тешког инвалидитета оца од по 300.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 04.07.2017. године до

коначне исплате, док је одбијен као неоснован тужбени захтев којим су тужиље тражиле исплату на име накнаде нематеријалне штет због претрпљених душевних болова због нарочито тешког инвалидитета најближег сродника насталих због прогресије болести 2016. године од досуђених до тражених износа и то: тужиљи АА до тражених 450.000,00 динара, тужиљи ББ до тражених 350.000,00 динара и мал. тужиљама ВВ и ГГ до тражених од по 450.000,00 динара са законском затезном каматом и трошковима парничног поступка. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиљама солидарно накнади трошкове паричног поступка од 267.100,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 5444/2017 од 06.06.2018. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу става првог изреке и у ставу другом изреке, па је одбијен тужбени захтев којим су тужиље тражиле да се обавезе тужена да тужиљама на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због нарочито тешког инвалидитета најближег сродника, насталих због прогресије болести 2016. године исплати и то: тужиљи АА, као мајци, на име душевних болова због нарочито тешког инвалидитета сина од 300.000,00 динара, тужиљи ББ, као супрузи, на име душевних болова због нарочито тешког инвалидитета супруга од 250.000,00 динара и мал. тужиљама ВВ и ГГ, на име душевних болова због нарочито тешког инвалидитета оца од по 300.000,00 динара, све са законском затезном каматом од пресуђења до коначне исплате, као и њихов захтев за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом другим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиље су изјавиле ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што су предложиле и да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност изјављене ревизије, па је нашао да је ревизија тужиља АА, ВВ и мал. ГГ дозвољена против другостепене пресуде, у делу у којем је преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу и захтев тужиља одбијен, у смислу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 87/18), а да нису испуњени услови да се о ревизији тужиље ББ одлучи на основу одредбе члана 404. ЗПП, у делу у којем је другостепеном пресудом преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу и захтев тужиље ББ одбијен.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се ревизија може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, ДД (син тужиље АА, супруг тужиље ББ и отац мал. тужиља ВВ и ГГ) је 30.05.1999. године, у току рата на подручју Косова и Метохије као војни резервиста при ВП 4445 Ђаковица, нагазио на мину и задобио тешке телесне повреде у пределу десне ноге и скротума, због чега је оперисан у више наврата, а његово лечење још увек траје. Решењем Министарства за социјална питања РС од 07.02.2002. године ДД је

признато својство ратног војног инвалида са 80% инвалидитета и то трајно. Тужбеним захтевом у овој правној ствари тужиле траже накнаду нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због нарочито тешког инвалидитета најближег сродника.

На основу налаза и мишљења вештака судске медицине утврђено је да је ДД повређен услед активирања мине у ратним дејствима током 1999. године. Због наведене повреде, десна потколеница му је ампутирана у јуну 1999. године, док је 2000. године извршена друга операција у виду ревизије ампутације, а имао је и пластичну операцију због трансплатације коже. Код тужиоца је дијагностикован и психички неуротски поремећај у виду анксиозно-депресивног поремећаја као реакција на стресни догађај. На основу мишљења вештака, код ДД постоји стање нарочито тешког инвалидитета по основу телесних повреда и душевног поремећаја, те да исто постоји и фактички је утврђено као трајно решењем Министарства за социјална питања Републике Србије од 07.02.2002. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, применом члана 180. и члана 201. став 3. Закона о облигационим односима, делимично усвојио тужбени захтев тужила налазећи да им као најближим сродницима – мајци, супруги и деци припада новчана накнада за душевне болове које трпе због нарочито тешког инвалидитета блиског лица, при том оценивши као неоснован приговор застарелости, јер процес лечења код ДД још увек траје и није окончан. Међутим, по оцени другостепеног суда потраживање тужила је застарело, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужила.

По оцени Врховног касационог суда одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Наиме, према одредби члана 376. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећени дознао за штету и за лице које је штету учинило (став 1), а у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала (став 2). Застарелост почиње тећи првог дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није прописано шта друго (члан 361. став 1. ЗОО).

Сагласно наведеном, рок застарелости рачуна се од тренутка сазнања за штету и лице које је штету учинило. Под сазнањем за штету подразумева се сазнање да је штета настала, као и сазнање о њеном обиму и висини. Под сазнањем за учиниоца подразумева се сазнање о околностима у којима, по правилима одштетног права, одређени субјекат одговара за настану штету. Међутим, захтев за накнаду штете у сваком случају застарева протеком објективног рока од пет година од настанка штете. У конкретном случају, Решењем Министарства за социјална питања РС од 07.02.2002. године ДД је признато својство ратног војног инвалида са 80% инвалидитета и то трајно, док је на основу налаза и мишљења вештака утврђено да код ДД постоји стање нарочито тешког инвалидитета по основу телесних повреда и душевног поремећаја, и да исто постоји и фактички је утврђено као трајно решењем Министарства за

социјална питања Републике Србије од 07.02.2002. године. Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда правилан је закључак другостепеног суда да је код ДД, као блиског сродника тужила, постојање нарочито тешког инвалидитета утврђено од стране надлежног органа још 2002. године и то као трајно, те да наведени облик инвалидитета постоји од тада, као и да су тужиле – мајка АА и ћерка ВВ (рођена године) још тада, односно даном доношења решења од 07.02.2002. године, сазнале за инвалидитет блиског лица, док је у односу на тужилу, мал. ГГ (рођена године), ова чињеница већ постојала у време њеног рођења. Стога је правилно другостепени суд применио материјално право када је закључио да је протекао субјективни рок у оквиру кога су тужиле могле да потражују накнаду наведене нематеријалне штете у смислу члана 376. став 1. ЗОО, као и објективни рок од настанака предметне штете до подношења тужбе 15.06.2016. године, у смислу члана 376. став 2. ЗОО.

Неоснован је навод ревизије да се другостепени суд не обазире на чињеницу да је код блиског сродника тужила дошло до прогресије болести 2016. године, те да од тада и тужиле више пате. Наиме, чињеница да код ДД због природе повреда и болести, лечење није окончанао и практично траје све време од повређивања до данас, није од утицаја на наведену оцену застарелости потраживања накнаде предметне нематеријалне штете, будући да тужбеним захтевом у овој правној ствари тужиле траже накнаду нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због нарочито тешког инвалидитета најближег сродника, а које је утврђено као трајно решењем Министарства за социјална питања Републике Србије од 07.02.2002. године, те имајући у виду наведено тужбени захтев тужила АА, ВВ и мал. ГГ је застарео у смислу одредбе члана 376. ЗОО. Стога је правилно другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

На основу изнетог, применом члана 414. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

По оцени Врховног касационог суда, имајући у виду природу спора, садржину тражене правне заштите, начин пресуђења и разлоге за одбијање тужбеног захтева тужиле ББ, у овом случају нису испуњени услови за примену института посебне ревизије из члана 404. Закона о парничном поступку. Не постоји потреба за разматрањем правног питања од општег интереса у погледу примене члана 376. Закона о облигационим односима, већ се то питање решава зависно од конкретне чињеничне и правне ситуације. Сагласно наведеном, другостепене одлуке које су приложене уз ревизију нису доказ о супротном пресуђењу судова о истом захтеву као што је тужилин, јер услед различитих околности сваког конкретног случаја, у овој парници није реч о идентичној чињеничној и правној ситуацији као у приложеним пресудама, а чиме би се евентуално оправдала потреба за уједначавањем судске праксе.

На основу изнетог, применом члана 404. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије тужиље ББ, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Тужба ради накнаде нематеријалне штете поднета је 15.06.2016. године, а поднеском од 06.04.2017. године тужба је преиначена повећањем захтева којим је тужиља ББ тражила исплату 350.000,00 динара.

Одредбом члана 468. став 1. ЗПП, прописано је да се споровима мале вредности сматрају спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу који не прелази динарску противвредност 3.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, док према члану 479. став 6. ЗПП, против одлуке другостепеног суда којом је одлучено у спору мале вредности ревизија није дозвољена.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о спору у коме је предмет тужбеног захтева тужиље ББ накнада нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због нарочито тешког инвалидитета блиског лица, да је вредност предмета спора коју је тужиља у тужби навела 350.000,00 динара, који износ не прелази динарску противвредност 3.000 евра, што значи да се ради о спору мале вредности, у коме ревизија није дозвољена, то је и ревизија тужиље недозвољена, применом члана 479. став 6. ЗПП.

Без обзира што је одлука преиначена, у ком случају би по измењеном члану 403. став 2. тачка 2. ЗПП ревизија била увек дозвољена, у овом случају ревизија тужиље ББ није дозвољена јер је у посебној глави Закона о парничном поступку који регулише поступак у спору мале вредности прописано да ревизија у овим случајевима није дозвољена, па специјално правило искључује примену општих правила (члан 467. ЗПП).

На основу члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић